

ГОСТРІ ОТРУЄННЯ В ДИТЯЧОМУ ВІЦІ

Сміян О.І., Бугаєнко В.О. , Фень С.М., лікар-інтерн
СумДУ, кафедра педіатрії післядипломної освіти*

За останнє десятиліття невідкладні стани при гострих отруєннях – досить поширене клінічне явище. Згідно даних літератури, у 60% випадків при гострих отруєннях розвиваються невідкладні стани різного характеру. До них належать: токсична кома, гостра дихальна, гостра серцево-судинна, гостра печінкова та ниркова недостатності, екзотоксичний шок.

Гострі отруєння займають четверте місце серед усіх нещасних випадків (після вуличної травми, опіку, утоплення). Це тяжкий вид патології, що розвивається під впливом на організм певної хімічної речовини, яка володіє токсичними властивостями. У більшості випадків (92%) відмічаються побутові отруєння, які можна поділити на алкогольні інтоксикації, нещасні випадки в побуті та суїцидальні отруєння з метою самогубства психічно невірноваженими людьми.

Випадкові отруєння викликані помилковим прийомом усередину побутової хімії, медикаментів для зовнішнього застосування та інших хімічних препаратів при їх неправильному використанні чи зберіганні в посуді з-під алкогольних та інших напоїв. Збільшення кількості отруєнь у дітей пов'язано з розмаїттям нових лікарських речовин та зберіганням їх у домашніх умовах у місцях, які доступні дітям. Увагу дітей приваблює яскрава обкладинка, та форма таблеток.

Згідно даних літератури в останній час медикаментозні отруєння спостерігаються все частіше, що обумовлено широким спектром ліків та їх легкою доступністю. Приблизно 80% дитячих отруєнь відбувається за рахунок прийому отрути всередину. При цьому можна виділити ситуації, які належать певному віковому періоду. Так, діти молодшого віку по недогляду батьків можуть самостійно вживати ліки, сприймаючи їх цукерку, зацікавившись оригінальністю упаковки, яскравим зовнішнім виглядом таблеток, намагаючись повторити батьків. У дітей до 6-ти років із усіх причин отруєнь приблизно 40% приходить саме на лікарські препарати.

Якщо у молодшому віці отруйні речовини вживають у 1,5 – 2 рази частіше хлопчики, то в пубертатному періоді ситуація змінюється на протилежну: дівчатка у 1,5 – 2 рази частіше вживають отруйні речовини і зазвичай роблять це навмисно.

Серед різних отруєнь грибами найбільш небезпечними і токсичними є бліда поганка та не поступливі їй по вигляду "зеленувата", "весняна" і "смердюча" поганки. На вигляд отруйні гриби часто плутають із зеленою сиріжкою, шампінйонами. Бліда поганка та близькі до неї види отруйних грибів містять надзвичайно токсичні з'єднання: фаллотоксини і аманітотоксини. 100 г свіжих або 15 г сухих грибів містять: 10 мг фаллоїдину, 8 мг альфа аманітину.

Отже, гострі отруєння – це патофізіологічний процес у організмі, що характеризується раптово прогресуючим станом, який виникає внаслідок одноразового чи повторного прийому з коротким інтервалом часу токсичної дози отрути, що впливає як специфічно, так і не специфічно на життєво важливі органи, порушуючи при цьому їх функцію та створюючи загрозу для життя дитини. Доза отрути буває невисокою, а характер хімічної речовини – надзвичайно небезпечним. У будь-якому віковому періоді можлива ситуація, коли батьки дають дитині не ті ліки або не в тому дозуванні, без врахування віку або індивідуальної чутливості. Особливістю гострих отруєнь у дітей молодшого віку є складність діагностики та латентний перебіг деяких отруєнь. Недостатність параклінічних методів діагностики знижує ефективність раннього виявлення етіологічного чинника, а значить і своєчасного лікування. Тому ефективним методом профілактики отруєнь є активна санітарно-просвітницька робота серед населення.